

פרשת שמות

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. משה שב למצרים ומילת אליעזר

א. השי"ת נגלה למשה בסנה

ה. הכבדת השעבוד והכאת השוטרים

ו. שעבוד בני" במצרים

ה. משה בבית יתרו

ל. משה הורג את המצרי ובורח

מ. אהרן ומשה אוספים את הזקנים

ת. מעשה המיילדות ושכרן

ש. לידת משה ומעשה בתיה ומרים

ת. שלושת האותות

ת. פרעה מסרב לשלוח את בני" ---

"-----
"-----

שאלה לשולחן שבת

"זיפרו ויעצמו וירבו... כן

ירבה וכן יפרוץ"

ידועים דברי רש"י ע"פ

המדרש: "וישרצו. שהיו

יולדות ששה בכרס אחד".

ויש לבאר אם כן, מדוע

כשיוכבד ילדה את ילדיה

(מרים, אהרן ומשה), לא

מוזכר שנולדו שישה בכרס

אחד?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.

ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת

(בצרוף מקורות, אם ישנם)

ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ותצפנהו שלשה ירחים... ותשם בסוף על שפת היאור" (ב,ב)

משה רבינו נולד בז' באדר, לפי זה יוצא שהיום בו מלאו שלושה ירחים ושבו הוא הושם ביאור היה ז' בסיון - חג השבועות. ופירש האלשיך, שמאז לא הצפינוהו, כי ידעה שזכות התורה שעתידי לקבל ביום זה תגן עליו. לפי זה עוד אפשר לומר, שמכאן המנהג לשתוח עשבים בחג השבועות, לזכר העשבים והסוף שהגיגנו על משה רבינו באותו היום. (בשם בעל החדושי הרי"ם) ביאור אחר בענין שלושת הירחים, שהנה משה רבינו היה בו חטא כשאמר להקב"ה: "הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם, אם את דגי הים יאסף להם ומצא להם" (במדבר יא,כב), שהיה משמע מלשונו כאילו חס ושלום נבצר מהקב"ה להמציא להם צרכם. משה רבינו נולד באדר, והשלשה ירחים שהצפינה אותו היו החדשים אדר, ניסן ואייר. מזל חודש אדר הוא דגים, מזל ניסן טלה, ומזל אייר שור, שהם כנגד דגים צאן ובקר, לכן הצפינה אותו בחדשים אלו שלא יקטרגו עליו מזלות אלו. (מהר"י מבעלזא)

"ותרא אותו כי טוב הוא"

יש לבאר מנין למדו חז"ל (סוטה יב.) מפסוק זה שנולד משה רבינו מהול. בירושלמי מקשים על הפסוק "וילך יפתח לארץ טוב" האם חוץ לארץ נקראת 'ארץ טוב'? ועונה הגמרא שאכן חו"ל מכונה ארץ טוב כי פטורים שם מן המעשרות. ובמדרש בפרשת עקב מקיש בין פרי אדמתך לפרי בטנך, מה פרי אדמתך טעון עישור, אף פרי בטנך טעון עישור, וזו המילה. ולפי זה מבואר ותרא אותו כי טוב שהוא פטור ממעשרות, והדבר ייתכן רק אם כבר נולד מהול שאם לא כן היה חייב במילה כעין מעשר. (ידי משה)

"ותאמר לה בת פרעה הילימי את הילד הזה והינקהו לי ואני אתן את שיכרך ותקה האשה הילד ותניקהו" מבואר בפסוקים שבת פרעה שילמה ליוכבד בשביל שתניק את משה. ויש לבאר כיצד לקחה יוכבד תשלום עבור הנקת בנה, פעולה שהייתה מחויבת בה בכל מקרה, והאם לא היה כאן חשש של גזל? ויש לומר: א. בתי הפקיעה את בנה של יוכבד ממנה ולכן כבר לא הייתה חייבת בכך מן הדין. ב. נתנה לה דרך מתנה ולא דרך שכר. (ע"פ העמק דבר) ג. בתי שילמה עבור מזון משויב ביותר למניקה. (פרי דוד). ד. אם משלם מעצמו אין בזה חשש גזל. ה. לא חייבת להניק את משה אלא מצד חובתה לבעלה (שגרושה אינה חייבת) ולא מצוה בפני עצמה. ו. שילמה לה כדי שתניק אחריות על הילד בכל מצב, אפילו אם היא עצמה לא תוכל להאכיל אותו. ז. דרך המלכים ומשפחותיהם לשלם תמיד ולא לקבל שירותים בחינם ונמצא שאין זה מקח טעות. ח. לפי חוקי המדינה היה אסור לה להניק את בנה, שהרי היו צריכים להורגו ולכן יכלה ליטול שכר. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

חוויה משפחתית כל שבת מחדש!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר במזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום: 1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. הבן הצעיר של משה
 - ב. שכרם של המיילדות, הכשרות והצדיקות
 - ג. בכורו של משה
 - ד. אחד מהעברים הניצים (ע"פ רש"י)
 - ה. שם פגש אהרן את משה בשובו ממדין
 - ו. המילה הפותחת את פרשתנו
 - ז. משה ואהרן אספום, ולבית פרעה הולכיכם
 - ח. יוכבד ציפתה את התיבה ב _____
 - ט. יוכבד ראתה את משה שהוא כי _____
 - י. שניים משמותיו של חותן משה
 - כ. מקצועו של יתרו, קודם שהכיר את בוראו
 - ל. במילים אלו נפרד יתרו ממשה
 - מ. המקום אליו ברח משה
 - נ. פרעה החמיר את השעבוד בטענה שבנ"י _____
 - ס. בער באש ולא אוכל _____
 - ע. "וימררו את חייהם ב _____"
 - פ. שמה של אחת מהמיילדות
 - צ. ציפורה מלה את בנה באמצעות-
 - ק. שם נרדף לתבן
 - ר. משמותיו של יתרו (וי"א של אביו)
 - ש. שמה של אחת מהמיילדות
 - ת. חומר נצרך להכנת לבנים

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. החומר ממנו הייתה עשויה התיבה
 - ב. שם המקום בו ראה משה את הסנה בוער
 - ג. ידו של משה נהיתה מצורעת כ-
 - ד. משה היה- (_ פה ולשון)
 - ה. " _____ נתחכמה לו"
 - ו. משה הסתיר את _____ מפני הסנה
 - ז. משה שלח יד כדי _____ בזנב הנחש
 - ח. כשאהרן יצא לקראת משה הוא _____ בליבו
 - ט. בנ"י הכינו מהתבן _____ ללבנים
 - י. משה היה משיבט זה _____
 - ך. המצרים העבידו את בנ"י ב _____
 - ל. בו משה טמן את המצרי, שהכה את היהודי
 - ם. אב ובתו
 - ן. "ו _____ את הילדים"
 - ס. מערי המסכנות
 - ע. מספר בנותיו של יתרו (רש"י)
 - ף. יוכבד הניחה את תיבת משה בין ה _____
 - ץ. " _____ העם בכל ארץ מצרים לקושש קש לתבן"
 - ק. מרים הביאה את יוכבד כדי _____ את משה
 - ר. לשם ציווה פרעה להשליך את הזכרים
 - ש. מטה משה נהפך ל-
 - ת. תיבת משה הייתה מצופה מבחוץ ב-

ואלה שמות

"היאורה תשליכהו"

אלו שמות נוספים היו ליאור? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

פרעה היה משעבד את בנ"י לבנות את פיתום ואת רעמסס במשך כל ימי השבוע, וגם בשבת, וכל מה שבנו כל ימי השבוע נפל בשבת. וכעין זה כתוב בגמרא (סוטה יא.): "את פיתום ואת רעמסס", רב ושמואל, חד אמר פיתום שמה, ולמה נקרא שמה רעמסס, שראשון ראשון מתרוסס (כשהיו בונים קצת היה מתרוסס ונופל וחוזרים ובונים והוא נופל, רש"י). וחד אמר רעמסס שמה, ולמה נקרא שמה פיתום, שראשון ראשון פי תהום בולעו (נבלע בארץ, רש"י). והיה פרעה קוצף וכועס על זה, ושלח אחר חרטומיו ושאל אותם: "מפני מה נופל לארץ כל הבנין ביום השבת?" והשיבו לו חרטומיו: "אין אנו יודעים". שלח אחר משה, ושאלו: "מפני מה הבנין נופל לארץ ביום השבת?" השיב משה: "אם תעשה מה שאבקש ממך - אגלה לך הסיבה". והשיב לו פרעה ואמר: "כן, ברצון אעשה מה שתבקש ממני". אמר לו משה: "עתה שמע לי, כל אומות העולם יש להן יום אחד בשבוע ששובתים ונחים ביום ההוא, אבל בנ"י אין להן שום יום מנוחה, ומפני כך נופל הבניין שבונים בימי השבוע". מיד אמר פרעה למשה: "בחר לך איזה יום שתרצה, ואותו יום אקבע להם ליום מנוחה". אמר משה: "אבחר להם יום השבת למנוחה". והשיב לו פרעה: "כך יהיה". מיד עמדו הבניינים, ולא נפלו עוד בשבת. מיד שמח משה במתנת חלקו, על שבחר יום השבת לישראל. ולפיכך אומרים בשבת: "ישמח משה במתנת חלקו". (ספר קושיות)

מילה בפרשה

**הבחור הוכה בתדהמה,
בפתח סרקלין הקומה,
מילה לא הוציא מפיו,
אבל נד בראשו לאביו.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

שעשועי דאורייתא

"למילדות העבריות"

מלבד שפרה ופועה, באלו שני מקומות נוספים בתורה

מוזכרות מיילדות?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק בן שלוש מילים.
2. את המספר 3 שמופיע פעמיים.
3. שלוש מילים רצופות המתחילות והמסתיימות באותה האות.
4. מילה המוטעמת במרכא כפולה.
5. שלוש מעשרת המכות.
6. פסוק המסתיים באות ס'. (נדיר)

ושפני טמוני חול

מה משותף לשלמה המלך, לתפילין, למיילדות ולטבעות?

* * * *

"וימררו את חייהם"

פעם אחת ניגש אל רבי יהונתן בשבת הגדול, אחד מפשוטי העם לפני כל העם ושאלתו שטוהה בפיו לפני כבוד הרב: מדוע המילים "וימררו את חייהם" שבפסוק מוטעמות ב'קדמא ואזלא' הידועים כטעמים של שמחה, והלא בשעבוד מדובר ולשמחה מה זו עושה?! חייכו הסובבים למשמע ה'קושיה', אך הרב השיב לו בנחת, כי ישנם ביאורים רבים מדוע התקצרו ארבע מאות השנים לרד"ו, ואחד מהם הוא מפני שקושי השעבוד השלים, ולכן שמחים אנו בשעבוד. הוסיף הרב ואמר: "ואם תשאל מדוע נבחרו דווקא טעמים אלו, הלא ישנם טעמי שמחה נוספים? - זה מפני שבגימטריא 'קדמא ואזלא' עולה לק"ץ שאלו בדיוק מנין שנות השנים שירדן ממניין ארבע מאות שנה בגלל קושי השעבוד" ונהנו כל הסובבים מדברי מתוקים אלו. (גדולת יהונתן)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת שמות מסופר על מינוי משה למושיען של ישראל, "וראך ושמה בלבו".

בפרשת שמות ישנם 124 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"ידע בלבו" = בגימטריא = 124

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: בית קברות המופנה מידי פעם לכתחילה? - של הרוצחים בשגגה בערי מקלט בכל פעם שמת הכהן הגדול (מכות יב ורמב"ם הל' רוצח ז' ג') **לסדר את הפרשה** - "ותשלח את אמתה". **חידון א' ת'** - אליעזר, בתים, גרשום, דתן, הר האלוקים, ואלה, זקני ישראל, חימר, טוב, יתר יתרו, כהן מדין, לך לשלום, מדין, נרפים, סנה, עבודה קשה, פועה, צור, קש, רעואל, שפרה, תבן. **חידון א' ת' הפוך** - גומא, חורב, שלג, כבד פה וכבד לשון, הבה, פניו, לאחוז, שמה, טיט, לוי, פרך, חול, עמרם מרים, תחיין, רעמסס, שבע, סוף, ויפץ, להניק, יאור, נחש, זפת. **שעשועי דאורייתא** - בלידת בנימין ובלידת פרץ וזרח. 1. "יששכר זבלון ובנימין". 2. "ותצפנו שלשה ירחים", "דרך שלשת ימים". 3. "וישרצו וירבו ויעצמו". 4. "למה תעשה כה". 5. "והיו לדם ביבשת", "הנה אנכי הרג את בנך בכרך", "בדבר או בחרב". 6. "וישימו... ואת רעמסס". **ואלה שמות** - גילוס, י"א פישון, י"א גיחון, י"א שיחור. **מילה בפרשה ויהי** - כבד. "למלך תתן יקר" - כבד!, "איבר עטוף כאשכר" - האיבר 'כבד', "בחומר דמוי אריג" - כמו אריג-כבד, "שמשאו רב וחריג" - שהוא כבד במשקל. **טמונות בפרשה** - 1. "אינני נותן לכם תבן" (תבן=קש) (הי, 2). "ויאכל לחם" (בכ, 3). המאכל שקרוי בפי העם: 'מושה בתיבה' (בג, 4). 57.6 ס"מ = אמה "ותשלח את אמתה" (בה, 5). "בלבת אש" (גב, 6). "אלם או חרש... או עור" (דיא, 7). "ויכו שוטרי בני ישראל" (היד, [וכן: "ויאמר לרשע למה תכה רעך", "ויך את המצרי"], 8. "עבודה בשדה" (א,יד) 9. כובע+כובע+יער כשנאמר יחד נשמע כמו: "ויפן כה וכה וירא" (ביב, 10). 'התמלא הבית כולו אורה' (רש"י ב,ב) 11. מדינת פרו - "ובני ישראל פרו" (א,ז) 12. "ואחז בזנבו" (ד,ד) 13. "ויבן ערי מסכנות" (א,יא) "ייעש להם בתים" (א,כא) 14. 'מושב כלי אמנות יוצר חרס' (רש"י א,טז) 15. "כבד פה" (די, 16). "ותשם בסוף" (ב,ג) 17. 'שהיו יולדות ששה בכרס אחד' (רש"י א,ו). **טמונות בהפטר** - 1. "כורם מים כבירים שוטפים" (כחב, 2). "שם ירעה עגל ושם ירבץ" (כזו, 3). "ביין שגו" (כחז, 4). "צו לצו" (כח, 5). **שאלה להנוכה** - שאלנו: מדוע בכלל הוצרכו לנס חנוכה, והרי יכלו לכאורה להדליק את המנורה בשמן טמא, מפני שטומאה הותרה בציבור? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. טומאה הותרה בציבור - רק בטומאת מת. 2. טומאה הותרה רק כאשר המקדש קיים ולא כאשר צריכים לחנוך. 3. יש הבדל בין אם האנשים טמאים או השמן טמא. 4. אולי למ"ד טומאה דחוייה עדיף להתיר לכתחילה. 5. עיקר הנס היה להודיע חיבת המקום על ישראל. (פני יהושע)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

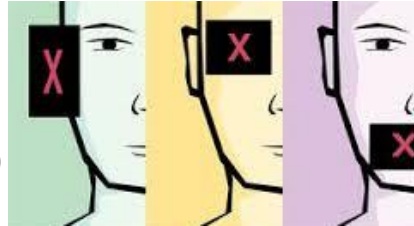
זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

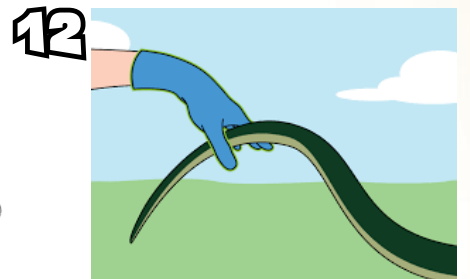

מקרא רמת קושי: רגל קשה

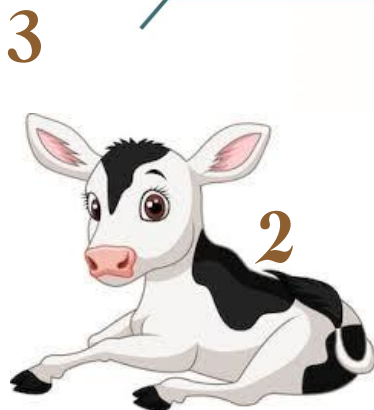
'מחשבה טובה'
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם - 'בעלי חצים'. שלשונם כחץ' (רש"י מט, כג)

הפטרת שמות "הבאים ישרש יעקב" (ישעיהו כד' ו' - כח' יג'. כט' כב'-כג')

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775